

2017
ඉල් පොහෝදින
ධර්ම දේශනා 2

බෝමළුව පන්සල
මහා විහාරය
අනුරාධපුරය
Tel: +94 025 2222367
E-mail: mahaviharasl@gmail.com
Web: <http://www.srimahabodhi.lk>

බෝමළුව පන්සල
මහා විහාරය
අනුරාධපුරය

2017

ඓතිහාසික අනුරාධපුර මහා විහාරයේ
ඉල් පුන් පොහෝ දින සන්නිපාත ශාලාවේ පැවැත්වූ

මජ්ඣිම නිකායේ මූල පන්තාසකයේ ඔපම්ම වග්ගයේ
වම්මික සූත්‍රය ඇසුරින් ධර්ම දේශනය

දේශකයාණෝ

සද්ධර්මාචාර්ය පූජ්‍ය කණුබේවිචියේ රතනජෝති හිමි
මහා විහාරය, අනුරාධපුරය.

බෝ මළුව පන්සල
මහා විහාරය
අනුරාධපුරය

03-11-2017

Tel: +94 025 2222367
E-mail: mahaviharasl@gmail.com

Web: <http://www.srimahabodhi.lk>

පුණ්‍යානුමෝදනාව

පූජ්‍ය පල්ලේගම සිරිනිවාස නායක ස්වාමීන් වහන්සේ
අටමස්ථානාධිපති

**මජ්ඣිම නිකායේ මූල පන්තාසකයේ ඕපම්ම වග්ගයේ
වම්මික සූත්‍රය ඇසුරින් ධර්ම දේශනය**

නමස්කාරය...

නමෝ තස්ස භගවතෝ - අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ - අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස
නමෝ තස්ස භගවතෝ - අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

දේවාරාධනය....

සමන්තා චක්ක වාලේසු
අත්තා ගච්චන්තු දේවතා
සද්ධම්මං මුනිරාජස්ස
සුනන්තු සග්ග මොක්ඛදං

කාල භෝජනය...

ධම්මස්සවන කාලො - අයං හදන්තා
ධම්මස්සවන කාලො - අයං හදන්තා
ධම්මස්සවන කාලො - අයං හදන්තා

“කො නු බො හන්තේ වම්මිකෝ? කා රත්තිං
ධුපායනා? කා දිවා පච්ඡලනා? කො බ්‍රාහ්මණෝ?
කො සුමේධො? කිං සත්ථං? කිං අභික්ඛණං? කා
ලංගි? කා උද්ධුමායිකා? කො ද්වීධාපථො? කිං
චංගචාරං? කො කුම්මෝ? කා අසිසුනා? කා
මංසපෙසි? කො නාගෝති?”

අටමස්ථානාධිපති උතුරු මධ්‍යම දිසාවේ ප්‍රධාන
සංඝනායක සද්ධර්ම ජෝතික ධජ, අතිගෞරවායී
අපගේ නායක මා හිමිපාණන් වහන්සේගේ පාද පද්ම
නමස්කාරයෙන් අවසරයි. අද මේ ඉල් පුන් පොහෝ
දින මේ මහා විහාරය පින්බිමේ සිදුකරන පුන් පෝදා
වැඩසටහන මෙහෙයවන බෝමලුව විහාරවාසී අපේ
ඥාන දර්ශන පොඩි භාමුදුරුවන් ඇතුළු මහා විහාරීය
මහා සඟරුවන් අවසරයි.

ධර්මශ්‍රවණාභිලාශී වාසනාවන්ත පින්වතුනි,

මේ ඉල් පුන් පොහෝ දින නිමිති කරගෙන පිංචන්
සෑමදෙනාම ගහට්ඨ දස සීලය, උපෝසථ අෂ්ටාංග
සීලයන්හි පිහිටලා. ඒ අනුව කය වචනය දෙක සංවර
කරගෙන, මේ පින්වත් පිරිස් විසින් හිමිදිරි උදෑසන
පටන් මේ මොහොත දක්වාම තමන්ගේ ප්‍රඥාව
දියුණු කරගෙන ධර්මඥානය ලබාගැනීමේ අරමුණින්
යුක්තව මේ පින්බිම තුළ සිදු කළා වූ ඒ දාන ශීල
භාවනා දී කියන මේ සියලු පුණ්‍ය ක්‍රියා සඳහා සහ
සම්බන්ධව වාසය කරන අතරතුර මේ මහා විහාර
පින් බිමේ සවස් කාලයේ සිදුකරන ධර්ම දේශනාමය
පිංකමටයි, ඔබ සියලු දෙනාම සුදානම් වන්නේ.

අද මම මේ ධර්ම දේශනාව සඳහා මාතෘකා කරන්නට යෙදුනේ වම්මික සූත්‍රය, මං හිතන්නේ මීට කලින් මේ පින්වත් පිරිස මේ සූත්‍රය ඇසුරෙන් මේ දහම් කරුණු අහලා ඇති. මේ දහම් කරුණු යම් මට්ටමකින් අවබෝධ කරගෙන ඇති, දහම් කරුණු තව තවත් හොඳින් අවබෝධ කරගෙන, ඒ තුළින් ඔබේ ප්‍රඥාව දියුණු කර ගැනීමේ අරමුණින් යුක්තවම ධර්ම ශ්‍රවණය කෙරෙත්වා කියන මගපෙන්වීම පෙන්වාදෙමින් ධර්ම දේශනාව ආරම්භ කරන්නේ.

පින්වතුනි අපි ජීවිතයේ නොයෙක් වර ධර්ම ශ්‍රවණය කරනවා. උදේ සූර්යයා නැගුන අවස්ථාවේ සිට සූර්යයා බැස යන මොහොත දක්වාම අපට නොයෙක් විද්‍යුත් මාධ්‍ය තුළින් නොයෙක් ලිඛිත මාර්ග තුළින් අපට මේ ධර්මය අහන්න කියවන්න පුලුවන්කම තියෙනවා. මේ ආකාරයෙන් අපි ශ්‍රවණය කරන ධර්මය අහන ධර්මය කුමන ආකාරයෙන් ශ්‍රවණය කළ යුතුද? ඒ ශ්‍රවණය කරන ධර්මය තුළ අපි පිළිපැදිය යුත්තේ කුමන ආකාරයෙන්ද? යන්න පිළිබඳවත් මම මුලින් සිහිපත් කරන්න බලාපොරොත්තු වෙනවා.

පින්වතුනි මජ්ඣිම නිකායේ මජ්ඣිම පණ්ණාසකයේ තියනවා සූත්‍රයක් කීටාගරී සූත්‍රය කියලා. මේ කීටාගරී සූත්‍රය තුළ බුදු හාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා ධර්මශ්‍රවණය කරන කෙනෙක් ඇතිකරගත යුතු ගුණධර්ම කිහිපයක් ගැන, උන්වහන්සේ මුලින්ම විස්තර කරන්නේ “සද්ධාජාතෝ උපසංකමති” ධර්ම ශ්‍රවණය කරන කෙනා කුමන කෙනෙක් විය යුතුද?

“සද්ධාජාතෝ උපසංකමති” ධර්ම ශ්‍රවණය කරන කෙනා සද්ධාවන්තයෙක් විය යුතුයි. සද්ධාවන්තයා කියන්නේ කාටද? බුදුන් දහම් සඟුන් කියන මේ තෙරුවණේ ගුණයන් නිවැරදිව අවබෝධ කරගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නව අරහාදී ගුණයන්, ධර්මය ස්වාක්ඛාත වූ මහා ගුණයන් සංසරත්තයේ සුපටිපන්න වූ මහ ගුණයන් නිවැරදිව අවබෝධ කරගෙන ඇති කරගන්නා වූ පැහැදීම ප්‍රසාදය තමයි ශ්‍රද්ධාව කියලා කියන්නේ. අප තුළ මූලිකම ඇතිකර ගත යුතු ගුණ ධර්මය තමයි ශ්‍රද්ධාව, ශ්‍රද්ධාවේ විවිධ ක්‍රම තියෙනවා. දැන් අපේ ඇත්තෝ පැහැදෙන ක්‍රම කීපයක් තියෙනවා. දැකලා පැහැදෙනවා, රූපයට.

අර බුත්සරණ කතුවරයා පැහැදිලි කරනවා, බුදුරජාණන් වහන්සේ උන්වහන්සේගේ පලවන ධර්ම දේශනාව දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය දේශනා කරන්නට බරණැස ඉසිපතනාරාමයට, මීගදායට වැඩම කරපු අවස්ථාවේ, මීගදායේ හිටිය මුවන්ට කටට ගත්ත තණකොළ ටික බුදින්න අමතක උනාලු ඇයි ඒ? බුදුහාමුදුරුවන්ගේ බුදු රුව දැකලා ඒ නිසා බොහෝ ඇත්තෝ පහදින්නේ රූපයට. රූපයට පහදිනවා සමහර ඇත්තෝ ශබ්දයට පහදිනවා, සමහර ඇත්තෝ යම් යම් ප්‍රතිපත්ති වලට පහදිනවා. ඔය විදිහට පහදින ක්‍රම ගොඩක් තියෙනවා. මේ සෑම පැහැදීමක් ඇති වෙන්නේ බාහිර පෙනුම දැකලා.

නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන මේ නිවන් මගට හේතුවන ශ්‍රද්ධාව ඕක නෙමෙයි. ඒකට අපි කියනවා අමූලිකා ශ්‍රද්ධාව. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන ශ්‍රද්ධාව, නිවන් මගට හේතුවන

ශ්‍රද්ධාව ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව. හරියට ගුණ දැනගෙන ඇතිවෙන ශ්‍රද්ධාව තමයි ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව කියන්නේ, හරියට මේක ඉන්ද්‍රකීලයක් වගේ. අමුලිකයි කියන්නේ මුල් නෑ, හරියට මඩේ හිටවපු ඉන්නක් වගේ. හුළඟටත් එහාට මෙහාට වැනෙනවා. එනිසා අමුලික ශ්‍රද්ධාව තියන කෙනා පැහැදුණාටත් වඩා ඉක්මනට අපැහැදෙනවා. එවැනි තත්ත්වයක් තුළ ධර්මයක් අවබෝධ කරගන්න පුළුවන් කමක් නැහැ.

ඒ උනාට ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව තියෙන කෙනා ඉන්ද්‍රකීලයක් වගේ. හතරදිගින් මහා මේස හමාගෙන ආවත් ඉන්ද්‍රකීලය නෙමෙයි සෙල වෙන්නේ. නිවැරදිව ගුණ තේරුම් අරගෙන ඇතිවන ශ්‍රද්ධාව ඇති වූ කෙනා තුළ ශ්‍රද්ධාව දිනෙන් දින වැඩිවෙනවා මිසක්, නිවනට හේතුවනවා මිසක්, එය විනාශ වෙන්නේ නෑ. ඒ නිසා ආකාරවතී ශ්‍රද්ධාව ඇති කරගෙන ගුරුන් හමුවට පැමිණෙන්න ඕනේ.

“උපසංකම්භවා පයිරු පාසති” ගුරුන් හමුවට පැමිණිලා, ඒ ගුරුවරයාව හොඳින් ඇසුරු කරන්නට ඕනි.

බොහෝ සුත්‍රවල අපි අහලා තියෙනවා “සම්මෝදනීයං කථං සාරාණියං විනිසාරත්වා ඒකමන්තං නිසිදීති” කියලා සමහර සුත්‍රවල සඳහන් වෙනව නේද? බුදුහාමුදුරුවෝ ළඟට ඇවිල්ලා සතුටු සාමිවියේ යෙදිලා, ඊට පස්සේ බුදු හාමුදුරුවන්ට වන්දනා කරලා එකත්පසෙකින් ඉඳ ගන්නවා. ඊට පස්සේ තමයි බුදුහාමුදුරුවෝ ධර්මය දේශනා කරන්නේ. අන්න ඒ විදිහට දේශකයන් වහන්සේලා

අසලට පැමිණිලා දේශකයන් වහන්සේ හොඳින් ඇසුරු කරනවා.

“උපසංකම්භවා පයිරු පාසති පයිරු පාසෙත්වා සෝතං ඕදහති” ඒ ඇසුරු කරපු ගුරුවරයාට ඊළඟට අපි මොකක්ද කරන්න ඕන, කන් යොමු කරන්නට ඕන. එතකොට ගෙදර රූපවාහිනී යන්ත්‍රයක ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රයක යම්කිසි ධර්ම දේශනාවක් විකාශය වන අවස්ථාවක, අද අපේ ඇත්තෝ පුරුදු වෙලා තියෙනවා ගෙදර වැඩ කරන ගමන් ධර්ම ශ්‍රවණය කරන්න. එහෙම නේද? ගෙදර පොල්ගාන ගමන්, උයන ගමන්, අතු ගාන ගමන් මේ විදියටත් ධර්ම ශ්‍රවණය කරන්න අපේ ඇත්තෝ පුරුදුවෙලා තියෙනවා.

ඉතිං ඊට පස්සේ කියනවා අපි උදෙත් බණ අහනවා, හැන්දෑවටත් බණ අහනවා කියලා. අපි අභිධර්මානුකූලව ගත්තහම, එකවර සිත් දෙකක් පහළ වෙනවද? එකවර සිත් දෙකක් පහළ වෙන්න පුළුවන්කමක් තියෙනවද? බෑ.

එහෙම නම්, එකවර සිත් දෙකක් පහළ වෙන්න නැත්තං, අපි එකවර කොහොමද වැඩ දෙකකට සිත යොමු කරන්නේ? එහෙනම් වැඩ කරන ගමන් බණ අහන්න පුළුවන්ද? ඒක තමයි කියන්නේ ගුරුවරයාට තමන්ගේ සවන් යොමු කරන්නට ඕනේ කියලා.

ඊළඟට කියනවා “ඕදහති සෝතෝ ධම්මං සුනාති” ඊළඟට යොමු කළ කනෙන් යුතුව ධර්ම ශ්‍රවණය කරන්නට ඕන.

“සුභා ධම්මං ධාරෙථී” යොමු කළ සිතෙන් යුතුව ඇසූ ධර්මය ධාරණය කර කරගන්නට ඕන.

“ද්වානං ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති” ඒ, ධාරණය කරගත් ධර්මය අර්ථ වශයෙන් මෙනෙහි කරන්නට ඕන, භාමුදුරුවෝ හොඳට බණ කිවුවා, අපිත් හොඳට බණ ඇහුවා කියලා නැගිටලා ගියොත්, අපිට ඒ දහම් කරුණු අවබෝධ වෙන්නෙ නෑ.

“ද්වානං ධම්මානං අත්ථං උපපරික්ඛති” ඒ අහල ධාරණය කර ගත් ධර්මය නැවත නැවත අර්ථ වශයෙන් මෙනෙහි කරන්නට ඕන මෙනෙහි කරලා “උප පරික්ඛිත්වා තුලේති” ඒ ධාරණය කරගත් දහම් කරුණු සංසන්දනය කරලා බලන්න ඕන මේ කියන අඩුපාඩු මේ කියන දහම් කරුණු මගේ ජීවිතය තුළ තියෙනවද කියලා. මේ යහපත් කරුණු අපේ ජීවිත තුළත් තියෙනවද කියලා, මේ ධර්මය අපේ ජීවිතය තුළින් දකින්න ඕන.

ඒ දැකලා “තුලයිත්වා පදහති” ඒ ධර්මය කෙරෙහි පැහැදීමක් ඇතිකර ගන්නට ඕන. නැත්නම් භාමුදුරුවෝ කිව්වදේ ඇත්තක්ද බොරුවක්ද කියලා සැකයක් ඇති වුණොත් මේ ධර්මය කෙරෙහි අපට පැහැදීමක් ඇති කර ගන්න පුළුවන් වෙන්නේ නෑ. ඒ නිසා “තුලයිත්වා පදහති” ඒ ධර්මය කෙරෙහි පහදින්න ඕනෙ.

“පදහිත්වා විනේති” අන්න ඒ ධර්මය තුළ හික්මෙන්නට ඕනා කියලා තමයි බුදු භාමුදුරුවෝ දේශනා කරලා තියෙන්නේ.

ඒ නිසා අපි බණක් අහනවනම් අපි මුලින්ම ශ්‍රද්ධාව ඇතිකර ගන්නට ඕනේ, ශ්‍රද්ධාව ඇතිකරගෙන ගුරුන් හොඳට ඇසුරු කරන්නට ඕනේ, ඇසුරු කරල ගුරුවරයාට කන් යොමු කරන්නට ඕනේ, යොමු කරපු කනින් යුතුව හොඳට ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්න ඕනේ, ශ්‍රවණය කරපු ධර්මය හොඳට ධාරණය කර කරගන්නට ඕන, ධාරණය කරගත් ධර්මය හොඳින් අර්ථ වශයෙන් මෙනෙහි කරන්න ඕනේ මෙනෙහි කරපු ධර්මය නැවත තමන්ව සංසන්දනය කරන්නට ඕනේ, ඒ සංසන්දනය කරපු ධර්මය තුළ අපි පහදින්න ඕන, පැහැදුණු ධර්මය තුළ අපි හික්මෙන්න ඕන. මේක තමයි නිවන් දකින මාර්ගය. එහෙම නැතුව බණ ඇහුවොත් පින් සිද්ද වෙයි. පින් සසරට හේතුවෙයි. කුසල් නිවනට හේතු වෙයි.

පින් කලොත් සසර දික් වෙයි, කුසල් කලොත් සසර කෙටි වෙයි, අපි සෑම දෙනාම සුදානම් වෙන්නේ සසර මඟ කෙටිකර ගෙන නිවන් දකින්නට. ඒ නිසා ඒ අරමුණින් යුතුව ධර්ම ශ්‍රවණය කරමු.

පිංවතුනි, මම අද මේ ධර්ම දේශනාව සඳහා මාතෘකා කරපු සූත්‍රය වම්මික සූත්‍රය. මේ වම්මික සූත්‍රය අන්තර්ගත වෙන්නේ මජ්ඣිම නිකායේ මූල පන්තෘසකයේ ඕපම්ම වග්ගයේ දෙවන සූත්‍ර ධර්මයට. අවස්ථාවක් තියෙන වෙලාවක ඔබත් මේ සූත්‍ර ධර්ම කියවල බලන්න.

ලොච්ඡුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත්තුවර ජේතවනාරාමයේ වැඩ වාසය කරන අවස්ථාවක, ඒ කාලය තුළ කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවෝ අන්ධ වනයේ වැඩ වාසය කරන්නේ. කුමාර කස්සප හාමුදුරුවෝ කිව්වම මේ අය දන්නවා. දහම් පාසල්

ගිය දරුවෝ නම් ඔය පිළිබඳව දන්නවා මං හිතන්නේ, රජමාලිගාවේ හැදුණු නිසා මේ හාමුදුරුවන්ට කුමාර කාශ්‍යප කියලා කියනවා, ළදරු කාලයේම පැවිදි වූ නිසා මේ හාමුදුරුවන්ට කුමාර කස්සප කියනවා. බුදු හාමුදුරුවෝ සමහර වෙලාවට යම් යම් රසකැවිලි “මේ කාශ්‍යපයන්ට දෙවයි” කියලා අනෙක් හික්ෂුන් වහන්සේලාට දුන්නහම, ඒ හික්ෂුන් වහන්සේලා අහනවා,

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස කීනම් කාශ්‍යපයන්ටද මේවා දෙන්නේ?” “මේවා කුමාර කාශ්‍යපයන්ට දෙන්න” කියල බුදු හාමුදුරුවෝත් ඒ විදියට අර්ථකථනය කරලා තියනවා.

ඉතින් මේ කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවෝ අන්ධ වනයේ වැඩ වාසය කරද්දී, එක්තරා රාත්‍රියක, එක්තරා දේවතාවෙක් කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවෝ ගාවට ඇවිල්ලා මේ දේවතාවා සකස් කරගත්ත ප්‍රශ්න මාලාවක්, ප්‍රශ්න 15 කින් යුක්ත ප්‍රශ්න මාලාවක් මේ කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවන්ට ප්‍රකාශ කරනවා.

දැන් ඒ දේවතාවාත් පිළිබඳව බොහොම රසවත් කතාවක් තියෙනවා. ඒ ඉතිහාසය කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයට දිව යනවා. කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ මේ අය අහලත් ඇති, කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශාසනයේම නිවන් දකින්නට ඕනෑ කියලා කල්පනා කරගෙන මිත්‍රයෝ පස්දෙනෙක් ඉණිමඟක් හදාගෙන කන්දක් උඩ නැගලා සතියකට පමණක් අවශ්‍ය කරන ආහාර අරගෙන ගිහිල්ලා. ඉණිමඟ පල්ලෙහාට පෙරලලා අපි මේ දින කිහිපය තුළම, මේ ධර්මය

අවබෝධ කරගන්න ඕනේ, එහෙම නැත්නම් අපි මේ ස්ථානයේ දී මරණයට පත් වෙනවයි කියලා අධිෂ්ඨාන කරගෙන, ධර්මය අවබෝධ කරගන්න ගිය පස් දෙනෙක් ගැන අපි අහල තියෙනවා.

එයින් එක්කෙනෙක් මුල් දින දෙක තුළදීම අරහත් ඵලයට අරහත් තත්වයට පත්වුණා. දෙවන දිනයේ තව එක්කෙනෙක් අනාගාමී ඵලයට පත්වුණා. මොහු සුද්ධාවාස බ්‍රහ්මලෝකයේ උප්පත්තිය ලැබුවා. තවත් තුන්දෙනෙකුට කිසිම ධර්මයක් අවබෝධ කර ගන්න නොහැකිව කාල ක්‍රියා කළා. මේ තුන් දෙනා තමයි පින්වතුනි එක්කෙනෙක් කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවෝ, අනිත් එක්කෙනා තමයි දාරුවිරිය හාමුදුරුවෝ අනිත් එක්කෙනා තමයි පුක්කුසාති රජතුමා, කුඹල් නිවසක බුදු හාමුදුරුවෝ දැකලා ධර්මය අවබෝධ කරගත්තේ පුක්කුසාති රජතුමා. මේ දේවතාවා හැටියට අටුවාවේ විස්තර කරන්නේ එදා අර අනාගාමී ඵලයට පත්වෙලා සුද්ධාවාස බ්‍රහ්ම ලෝකයේ උත්පත්තිය ලබපු මේ දේවතාවා ඔහු බලනවා දැන් මගේ මිත්‍රයෝ කොහෙද ඉන්නේ කියලා. එහෙම දැකලා තමයි මේ කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවෝ දැකලා, කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවෝ ළඟට ඇවිත්, (ඔහු අනාගාමී වුන දේවතාවෙක්), මේ දේවතාවා කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවන්ට මේ ප්‍රශ්න මාලාව ඉදිරිපත් කරන්නේ.

මේ දේවතාවා ඇවිල්ලා කියනවා මහණ, මේ තුඹස දවල්ට දිලිසෙනවා, රැට දුම් දමනවා.

එක්තරා බ්‍රාහ්මණයෙක් සුමේධට කියනවා ආයුධයක් අරගෙන, මේ තුඹස හාරන්නට කියලා. හාරද්දී සුමේධට හම්බ වෙනවා හිඳි අගුලක්. ඒවා මම පස්සේ

විස්තර කරනවා. සුමේධ කියනවා ස්වාමීනි හිඳි අගුලක් හම්බුනා කියලා. ඊට පස්සේ බ්‍රහ්මණයා කියනවා සුමේධ ඔය හිඳි අගුල අරගෙන පැත්තකින් තියන්න, ඊට පස්සේ ආයුධය අරගෙන නැවතත් තුඹස භාරන්න.

එහෙම භාරද්දී හම්බෙනවා 'උද්ධුමාසිකා' මොකෙද්ද? ධර්මය පැහැදිලි කරනවා ගෙම්බෙක් හම්බුනා කියලා. පළමුව හම්බුනා හිඳි අගුලක්, මතක තියාගන්න. දෙවනුව හම්බුනා ගෙම්බෙක්. සුමේධ ඔය ගෙම්බවත් අරගෙන පැත්තකින් තියන්න, නැවතත් ඔය ආයුධය අරගෙන තුඹස භාරන්න. මෙහෙම තුඹස භාරගෙන යද්දී නැවතත් සුමේධට හම්බෙනවා 'ද්වීධාපථෝ' දෙමංසන්ධියක්. තුඹස්වල තියෙනවා එක එක පැතිවලට හැරලා ගිය මාර්ග, ඒ වගේ දෙමංසන්ධියක් හම්බ වෙනවා. සුමේධ කියනවා ස්වාමීනි දෙමංසන්ධියක් හම්බ වුණා.

සුමේධ ඒ දෙමංසන්ධියත් අරගෙන පැත්තකින් තියන්න. නැවතත් ඔය ආයුධ අරගෙන ඔය තුඹස භාරන්න. නැවතත් සුමේධ තුඹස භාරනවා, භාරගෙන යද්දී නැවතත් සුමේධට හම්බ වෙනවා, 'වංගවාරං' එහෙම නැත්තං අපි කියනවා කර පෙරහනක්. අහලා නැතුව ඇති, පසුව විස්තර කරනවා. ඊළඟට හම්බෙන්නේ මොකද්ද කර පෙරහනක්. සුමේධ කියනවා ස්වාමීනි මට කර පෙරහනක් හම්බුනා. මේ බමුණා කියනවා සුමේධ ඔය කර පෙරහනත් පැත්තකින් තියලා නැවතත් ඔය තුඹස භාරන්න. නැවතත් මේ සුමේධ තුඹස භාරගෙන යනවා. භාරගෙන යද්දී මේ සුමේධට ඉබ්බෙක් හම්බවෙනවා. ඉබ්බෙක් කියන්නේ මේ දොරවල් වලට දාන

ඉබ්බෙක් නෙමෙයි, පණ තියන ඉබ්බෙක් හම්බවෙනවා. සුමේධ කියනවා ස්වාමීනි මට ඉබ්බෙක් හම්බ වුනා කියලා. එතකොට බමුණා කියනවා ඔය ඉබ්බත් අරගෙන පැත්තකින් තියලා නැවතත් සුමේධ ඔය තුඹස ඔය ආයුධය අරගෙන භාරන්න. එහෙම භාරගෙන යද්දී මේ සුමේධට ඊළඟට හම්බ වෙනවා 'අහිසුනා' මස් කපන කැත්තක් සහ මස් ලොඹුවක්. ඒ කියන්නේ මස් කපන කොටයක්. ඊළඟට සුමේධට මස් කපන කොටයකුයි, මස් කපන කැත්තකුයි හම්බවෙනවා. සුමේධ කියනවා ස්වාමීනි මට මස් කපන කැත්තක් සහ මස් ලොඹුවක් හම්බුනා කියලා. මේ බමුණා කියනවා සුමේධ ඔය මස් කපන කැත්තයි මස් ලොඹුවයි පැත්තකින් තියලා නැවතත් ඔය තුඹස භාරන්න.

නැවතත් භාරගෙන යද්දී මේ සුමේධට හම්බවෙනවා මස් වැදැල්ලක්, ස්වාමීනි මට මස් වැදැල්ලක් හම්බුනා. මේ බමුණා කියනවා සුමේධ ඔය මස් වැදැල්ලත් අරගෙන පැත්තකින් තියන්න, නැවතත් ඔය ආයුධය අරගෙන ඔය තුඹස භාරන්න. නැවතත් සුමේධ මේ තුඹස භාරගෙන යනවා, භාරගෙන යද්දී හම්බවෙනවා නාගයෙක්. ස්වාමීනි නාගයෙක් හම්බුනා. බ්‍රාහ්මණයා කියනවා සුමේධ ඔය නාගයාට හිංසා කරන්න එපා. නාගයාට වන්දනා කරන්න. නාගයා අධිෂ්ඨාන කරලා ධනය ලබන්නට කියලා.

මෙන්න මේ ප්‍රශ්න මාලාව මේ දේවතාවා, කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවන්ට ප්‍රකාශ කරනවා. ප්‍රකාශ කරල කියනවා, කුමාර කාශ්‍යපයෙහි මේ ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු දෙන්න වෙන කෙනෙක් නෑ. ඉන්න එකම එක්කෙනා, කවුද බුදුහාමුදුරුවෝ.

ඔබ යන්න බුදුහාමුදුරුවෝ ගාවට ගිහිල්ලා මේ ප්‍රශ්න මාලාව ඉදිරිපත් කරන්න. බුදුහාමුදුරුවෝ ඔබට නිවැරදිව පිළිතුරු ලබාදෙයි. කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවෝ පසුදා උදෑසනම බුදුහාමුදුරුවන් හමුවට යනවා. ගිහින් බුදුහාමුදුරුවන්ට මේ සිදුවීම් කියනවා. මම අන්ධවනයේ ඉන්න අවස්ථාවේ එක්තරා දේවතාවෙක් ඇවිල්ල මට මේ ප්‍රශ්න මාලාවක් ඉදිරිපත් කළා. ස්වාමීනි, අනේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට නම් ඒ කිසිම දෙයක් තේරෙන්නේ නෑ. මට මෙන්න මේ ඉදිරිපත් කරන ප්‍රශ්නමාලාව විසඳලා දෙන්න කියලා බුදුහාමුදුරුවන්ට ආරාධනා කරනවා.

බුදුහාමුදුරුවෝ මේ අවස්ථාවේදී එකින් එක, එකින් එක කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවන්ට පැහැදිලි කරලා දෙනවා. මුලින්ම මොකක්ද පැහැදිලි කළේ? පාලියෙන් තුඹසට කියන්නේ වම්මික කියලා.

තුඹස මුල්කරගෙන දේශනා කරපු සූත්‍රය නිසා මේ සූත්‍රයට කියනවා වම්මික සූත්‍රය කියලා. ඉතින් බුදුහාමුදුරුවෝ මුලින්ම පැහැදිලි කරනව “කො නු බො හන්නේ වම්මිකෝ?” කියලා. මොකක්ද මේ තුඹසක් කියන්නේ කියලා.

තුඹස කියලා කියන්නේ මොකක්ද? මේ සතර මහා භූතයන්ගෙන් හටගත්තා වූ මේ ශරීරය. ඇයි මේ ශරීරය තුඹසකට උපමා කළේ? මේ තුඹස කියලා කියන්නේ වේයන් විසින් වැමැරූ මැටිවලින් ගොඩනගන දෙයක් වේයන්ගේ කෙල වලින් මැටි ගුලි කරල තමයි තුඹස ගොඩනගන්නේ. ඒ වගේම පිංවතුනේ අම්මගෙයි තාත්තගෙයි සංභෝගයෙන් ඒ වැමැරූ දෙයින් ඇති වෙන දෙයක් තමයි මේ ශරීරය.

එම වැමැරූ දෙයින් හටගත් නිසා මේ ශරීරයට කියනවා තුඹස කියලා.

ඒ වගේම තුඹසක් තුළ විවිධාකාරයේ ප්‍රාණීන් ජීවත් වෙනවා. වේයෝ ඉන්නවා, කුඹියෝ ඉන්නවා, පළඟැටියෝ ඉන්නවා, තලගොයි ඉන්නවා, විවිධ වර්ගයේ සර්පයෝ ඉන්නවා. විවිධ වර්ගයේ ප්‍රාණීන් මේ තුඹසක් තුළ ඉන්නවා. එහෙමනම් මේ තුඹස තුළ ජීවත්වන සියලු ප්‍රාණීන්ගේ තිඹිරිගෙය උපන් ස්ථානය මොකක්ද? මේ තුඹසමයි.

ලෙඩ වෙලා වැටෙන ගිලන්හල මොකක්ද? මේ තුඹසමයි. මැරිල වැටෙන සුසාන භූමිය මොකක්ද? මේ තුඹසමයි. ඒ වගේ තමයි අපේ ශරීරය තුළත් අසු කුලයක ප්‍රාණීන් ඉන්නවා. ඔබ අහලා තියනවද? අපි මේ ශරීරය මගේ මගේ කියලා අල්ලාගෙන හිටියට, පිටින් මදුරුවෙකුටවත් වහන්න දෙන්නෙ නැතුව ආරක්ෂා කර කරගත්තට, වෙනත් කිසිම කෙනෙකුට ස්පර්ශ කරන්න දෙන්නැතුව අපි මේ ශරීරය ආරක්ෂා කරගත්තට, මේ ශරීරය තුළ ඉන්න අසු කුලයක ප්‍රාණීන් කල්පනා කරන්නේ මොකක්ද?

මේක තමයි මගෙ තිඹිරිගෙය, මං ඉපදුන තැන මේක, මං ලෙඩ වෙලා වැටෙන තැන මේක, මං මැරිලා වැටෙන තැනත් මේක තමයි කියලා අසු කුලයක ප්‍රාණීන් මේ ශරීරය ඇසුරු කරගෙන ජීවත්වෙනවා. එහෙමනම් මේ ශරීරයෙහි තුඹසකයි වෙනසක් තියනවද? නෑ නේද? ඒ නිසා ලොව්තුරා බුදු බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මෙන්න මේ ශරීරයත් තුඹසකට සමානය කියලා.

ඊළඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවැනි පිළිතුරු ලබල දෙනව “කා රත්තිං ධුපායනා?” මේ තුඹස නමැති ශරීරය රාත්‍රියට දුම් දමනවා. මොකද්ද මේ දුම් දමනවා කියන එකෙන් කියන්නේ? හෙට දවසේ කරන්න තියෙන වැඩ කටයුතු අපි කලින් දවසේ රාත්‍රියේ සැලසුම් කරන එක අද සිල් ගන්න මේ අය ඊයේ රාත්‍රියේ ඊට අවශ්‍ය කරන බඩු මුට්ටු සූදානම් කළේ නැත්ද? යන එන ආකාරය පිළිබඳව සැලසුම් කළේ නැද්ද? ඒ සෑම දෙයක්ම පිළිබඳවම ඊයේ රාත්‍රියේ අපි සැලසුම් කලා. ඒ නිසා හෙට කරන්න තියෙන දේ පිළිබඳව අපි අද සැලසුම් කරනවා. ඒක තමයි බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරන්නේ, මේ තුඹස රාත්‍රියට දුම් දමනවා කියලා. මොකද සමහර වෙලාවට ඒ අපේ ආධ්‍යාත්මික පැත්ත දියුණු කරගන්න යන සැලසුම් පිළිබඳව කල්පනා කරගෙන යද්දී මානසික සැනසීමක් තියෙනවා. නමුත් අපි ලෝකික ජීවිතය ගොඩනගා ගෙන යද්දී කරන සැලසුම් වලදී ඇති වෙන්නේ මානසික ආතතියක්.

එක්තරා මහා ධනවත් පුරුෂයකුගේ කාන්තාවක් පිළිබඳ කතාවක් මට මතක් වෙනවා. මේ පුරුෂය උදේ පාන්දර නැගිටලා රස්සාවට යනවා. රෑ බෝ වෙලා ආපහු එනවා. නැවතත් ඇග පත හෝදගෙන, කාලා බීලා හෙට දවසේ කරන්න තියෙන වැඩ පිළිබඳව සැලසුම් කරනවා. මේ ගෙදර ඉන්න බිරිඳත් එක්ක ආදරෙන් කටුයුතු කරන්න මේ පුද්ගලයට නෑ වෙලාවක්.

ඉතින් මේ මානසික පීඩනයෙන් ඉන්න මේ කාන්තාව සදුදුකලයට ඇවිල්ල උඩුමහලේ ඉදගෙන පල්ලෙනා බලද්දී පාර හිටපු අම්බලමක ජීවත්වෙන හිඟාකන

ගැහැනියෙකුයි මිනිහෙකුයි දකිනවා. මේ දෙන්න දවල්ට හම්බෙව්ව බත් එකෙන් කොටසක් රැට ඉතුරු කරගෙන, ඒක දෙන්නම බෙදාගෙන කාලා, බොහොම සතුටින් තුරුළු වෙලා නිදාගෙන ඉන්නවා දකිනවා. ඉතින් මේ කාන්තාව කල්පනා කරනවා, ඒ සල්ලි නැති අයට තියෙන මානසික සුවය, මෙච්චර සල්ලි තියෙන අපිට නැහැනේ කියලා. ඔය කතාව තව ටිකක් දිගට තියෙනවා.

ඉතින් ඔය වැනි මානසික ආතතියකින් යුක්තව අපි ජීවත් වෙනවා. ඒක තමයි බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරන්නේ, මේ තුඹස රාත්‍රියට දුම් දමනවායි කියලා.

“කා දිවා පස්පලනා? ” මේ තුඹස දවල්ට දිලිසෙනවා ගිනිගෙන දැවෙනවා. ඒ මොකක්ද කියන්නේ? රාත්‍රිය තුළ අප සැලසුම් කරපු දේවල් දිවා කාලය තුළ මේ ශරීරය තුළින් අපි ක්‍රියාත්මක කරන්න පටන් ගන්නවා. ඒක තමයි බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරන්නේ දිවා කාලයේදී මේ ශරීරය දිලිසෙනවා ගිනිගෙන දැවෙනවා කියලා.

“කො බ්‍රාහ්මණෝ? ” මෙන බ්‍රාහ්මණ කිව්වේ කාටද? පිටිකුනි මෙන බ්‍රාහ්මණ කියලා කිව්වේ බුදුරජාණන් වහන්සේට, සප්ත ධර්ම සම්පූර්ණ වශයෙන් බැහැර කරපු කෙනා බ්‍රාහ්මණ කියලා බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කළා.

රාග ද්වේෂ හා මෝහ මාන ආදී මේ සප්ත ධර්මයන් සම්පූර්ණයෙන් බැහැර කරපු කෙනා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා බ්‍රාහ්මණ කියලා. ඒ නිසාම මේ බ්‍රාහ්මණ කියලා කියන්නේ බුදුරජාණන්

වහන්සේට. බුදුරජාණන් වහන්සේ තමයි මේ තුඹස සාරන්ත උපදෙස් දෙන බ්‍රාහ්මණයා.

ඊළඟට “කො සුමේධො?” මේ තුඹස භාරන්නේ කවුද? සුමේධ, එතකොට සුමේධ කියන්නේ කවිද සේඛ භික්ෂුව. සේඛ භික්ෂුව කියන්නේ කවිද? අපි නිවන් මාර්ගය තුළ ඉන්න මුනිවරුන් කොටස් තුනකට බෙදෙනවා:

සේඛ මුනි

අසේඛ මුනි

මුනි මුනි

මුනි මුනි කියලා කියන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේට පසේ බුදුවරයන් වහන්සේලාට. අසේඛ මුනි කියලා කියන්නේ මහ රහතන් වහන්සේලාට. ඒ අයට කිසිම දෙයක් නැති කරන්න ඉතුරුවෙලා නෑ. සියල්ල සම්පූර්ණ වශයෙන්ම නැති කරල තියෙන්නේ. ඒකට අපි කියනවා අසේඛ කියලා. සේඛ මුනි කියලා කියන්නේ තවත් නැති කරන්න දෙයක් ඉතුරු වෙලා තියන අයට. එහෙමනම් සෝවාන් මාර්ගස්ථ පුද්ගලයා, සෝවාන් ඵලස්ථ පුද්ගලයා, සකෘදාගාමී මාර්ගස්ථ පුද්ගලයා, සකෘදාගාමී ඵලස්ථ පුද්ගලයා, අනාගාමී මාර්ගස්ථ පුද්ගලයා, අනාගාමී ඵලස්ථ පුද්ගලයා, අරිහත් මාර්ගස්ථ පුද්ගලයා මේ හත්දෙනාට තමයි සේඛ භික්ෂුව කියන්නේ. හැබැයි අරිහත් ඵලයට පත්වුන කෙනා අයත් වෙන්නේ නෑ. මොකද අරිහත් ඵලයට පත් වුණාට පස්සේ ඔහු අසේඛයි.

ඒ නිසා අපි මේ කියන ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලාගේ අට ආකාර මේ බෙදී මුල් හත් දෙනා වහන්සේලාට තමයි අපි කියන්නේ සේඛ භික්ෂුව කියලා. සුමේධ කියලා කියන්නේ සේඛ භික්ෂුව. අරහත් ඵලය සඳහා ගමන් කරන්නා වූ, ඒ සඳහා වෙනසෙන්නා වූ, ඒ සඳහා වීර්යය දක්වන්නා වූ පුද්ගලයා තමයි සේඛ භික්ෂුව කියලා කියන්නේ. එයා තමයි සුමේධ කියලා හැදින්වුවේ.

“කිං සත්ථං?” බුදුහාමදුරුවෝ කියන්නේ, නැත්නම් මේ බ්‍රාහ්මණයා කියන්නේ, තුඹ්‍ස භාරන්න කියලා මොකෙන්ද? ආයුධයක් අරගෙන. මේ තුඹ්‍සට උපමා කළේ මේ ශරීරය. මොකක් හරි ආයුධයක් අරන් කපල බලන්න කියලද මේ කියන්නේ? නෑ ආයුධයට උපමා කළේ මොකක්ද? ආර්ය ප්‍රඥාව.

ශරීරය දකින්න මේ ශරීරයේ යථා ස්වරූපය දකින්න පුළුවන් කම තියෙන්න ආර්ය ප්‍රඥාවට. එහෙමනං ආර්ය ප්‍රඥාවෙන් තමයි මේ ශරීරය බෙද බෙදා විමස විමසා බැලිය යුත්තේ. ඊළඟට සුමේධ ආයුධය අරගෙන නැවත නැවත තුඹ්‍ස සාරන්න කියලා කියන්නේ, ඔබ නැවත නැවත වීර්යය කරන්න කියන එකයි. වීර්යය තුළින් තමයි අපට මේ ධර්මය දකින්න පුළුවන්කම තිබෙන්නේ.

ඒ විදිහට මේ තුඹ්‍ස භාරගෙන යද්දී අපට මුලින්ම හමු උනා කිව්වේ මොකද්ද? හිදි අගුලක්. හිදි අගුල කියල කියන්නේ දොර අගුලට. මේ දොර අගුල උපමා කරනවා පින්වතුනි අවිද්‍යාවට. දැන් අපි මේ සන්නිපාත ශාලාවේ අර තියෙන දොර වැහුවොත් එහෙම, ඇතුළේ කරන කිසිම දෙයක් එලියේ ඉන්න

අය දකින්නේ නෑ. එලියෙ කරන කිසිම දෙයක් ඇතුළේ ඉන්න අය දකින්නේ නැහැ.

ඒ නිසා මේ ලෝක යථාර්ථය අපිට දකින්න බැරි ඇයි? මේ ලෝක වෙන් කරලා වහලා තියෙන්නේ අවිද්‍යාවෙන්. එහෙනම් අපිව ධර්මයෙන් ඇත් කරල තියෙන්නේ, අපිව ධර්මයෙන් වහලා තියෙන්නේ අවිද්‍යාව තුලින්. එහෙනම් මූලිකම අත අරින්න ඕන මොකද්ද? අවිද්‍යාව. ඒක තමයි කිව්වේ සුමේධ ඔය අවිද්‍යාව නමැති හිඳි අගුල අරගෙන පැත්තකින් තියන්න. අවිද්‍යාව දුරු කරල දාන්න.

ඊළඟට හම්බුනා ගෙම්බෙක්, සමහරක් වෙලාවට පස් ටිකක් කපනකොට, අපිට ගෙම්බ කියන සතා වූටි සතෙක් විදිහටනේ මූලිකම හම්බවෙන්නේ. ඊට පස්සේ මොකද වෙන්නේ ඔහු ටික ටික ටික ටික ඔහුගේ උත්සාහයෙන්ම පිම්බිලා පිම්බිලා අත් දෙකෙහුයි කකුල් දෙකෙහුයි ඉස්සිලා හිටියට අහසේ පියාඹගෙන යන කපුටන්ට කවුඩන්ට මේ පොඩියට හිටපු සතාව හොඳට ජේන්න ගන්නවා. එතකොට මොකද වෙන්නේ, අහසේ පියාඹ පියාඹ හිටපු කපුටෝ කවුඩෝ ඇවිල්ලා මේ ගෙම්බට කොටලා විනාශ කරලා ආහාරයට ගන්නවා.

ඒ වගේ තමයි පින්වතුනි අප තුළත් තියනවා ඒ වගේ පුංචියට වැඩිලා මහත් සේ විශාල වෙලා අපිව විනාශ කරලා දාන ධර්මතාවයන්. ඒක තමයි ක්‍රෝධය, ක්‍රෝධය මූලිකම හදවත තුළ ඇති වෙනවා නේ? තරහව කියන එක මූලිකම හදවත තුළ ඇතිවෙන්නේ. හදවත තුළ ඇති වෙන ඒ ක්‍රෝධ

සිතුවිලිත් සමග නැවත නැවත යම් යම් සිතීවිලි මාලා ඇති කරලා ඒක ටික ටික වර්ධනය කරනවා.

ඊට පස්සේ අපේ නිකට මේ ලොඹු ගැහෙන්න පටන් ගන්නවා. ඊට පස්සේ තොල් වෙවුලන්න පටන් ගන්නවා. ඊට පස්සේ තොල් විවර වෙලා මුඛයෙන් පරුෂ වචන පිට කරන්න පටන් ගන්නවා. පරුෂ වචන පිට කරලා පසුව අතින් පයින් ගහන්න පටන් ගන්නවා, අතපය වලින් ගහලා බැරිතැන, ලී කැලී ගල් කැලී අරගෙන ගහන්න පටන් ගන්නවා, ලී කැලී ගල් කැලී අරගෙන ගහන්න බැරි තැන, අවි ආයුධ අරගෙන කොටලා විනාශ කරලා මරලා දාන්නත් සූදානම්. ඒ විදිහට අපි විනාශ වෙලා යනවා.

ඒ නිසා බුදු හාමුදුරුවෝ මෙම මැඩියාට උපමා කළේ අප තුළ තිබෙන්නා වූ ක්‍රෝධය. අන්න ඒ ක්‍රෝධයත් අප තුලින් ඉවත් කරන්නට ඕනේ. දැන් මුලින්ම අපේ අවිද්‍යාව දුරු කෙරුවා, ඊළඟට දුරු කරන්න කියන්නේ අප තුළ තිබෙන්නා වූ ක්‍රෝධය.

ඊළඟට නැවතත් මේ කුඹස භාරගෙන භාරගෙන යනවා. එහෙම භාරගෙන යද්දී අපිට හම්බවෙනවා දෙමංසන්ධියක් “ද්වීධාපථෝ”. දැන් අපි ගමනක් යද්දී දෙමංසන්ධියකට ආවම, අපි හරියට මාර්ගය දන්නැත්තම්, අපිට නතර වෙන්න සිද්ධ වෙනවා, නතරවෙලා නිවැරදි මාර්ගය මොකක්ද කියලා හරියට අවබෝධ කරගත්තේ නැත්තම්, අපි වැරදි මාර්ගයෙ ගියොත් එහෙම අපිට බලාපොරොත්තු වෙන තැනට යන්නට බැරි වෙනවා. එක නේද වෙන්නේ? ඒ වගේ තමයි අපි මේ නිවන් දකින මාර්ගයේ ගමන් කරද්දී, විවිකිච්චාව තුළින් අපේ මේ ගමන වෙනස් කරනවා.

විවිකිව්වාව කියන්නේ මොකක්ද? මේ බුද්ධාදී අටතැන් පිළිබඳව සැකය. දැන් අප මේ ධර්මය දේශනා කරගෙන යනවා. ධර්මය පිළිබඳ ඔබට සැකයක් ඇති වුණොත්, ඔබ මේ ධර්මයෙන් ඇත් කරල දානවා. ඔබ මේ ධර්මයෙන් ඇත් වෙනවා කියලා කියන්නේ, ඔබ නිවන් මාර්ගයෙන් ඉවත් කළා කියන එකයි. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන මේ දෙමංසන්ධිය උපමා කළේ විවිකිව්වාවට. බුද්ධාදී අට තැන්හි ඇතිකරගන්නා වූ සැකය අතහැරලා දාන්න.

ඊළඟට හම්බුනා කිව්වා කරපෙරහනක් මේක ඔබ දන්නේ නැතුව ඇති, අපි දැකලා තියෙනවා ඉස්සර ගම් පළාත් වල නැත්නම් මුහුදු ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ වලට ගියහම අපි දකිනවා අර පොල් ගස්වල රා මදිනවනේ, මේ රා මුට්ටිය පල්ලහාට අරගෙන එද්දී, රා මදින කෙනා මටුල්ලක් කපාගෙන එනවා. මොකටද? රා ටික පෙරා ගන්න. මොකද ඕකට නොයෙක් ආකාරයේ අපවිත්‍ර දේවල් වැටිලා තියනවා. අර පොල් මටුල්ලෙන් තමයි, මේ රා ටික පෙරලා අපවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය ඉවත් කරගන්නේ. අන්න ඒ පෙරහනට අපි කියනවා කරපෙරහන කියලා. වර්තමානයේ හැටියට අපි නිකම් පෙරහන් කඩයක් කියලා හිතමු. දැන් පෙරහන්කඩෙන් අපි යමක් පෙරද්දී, පෙරහන් කඩයේ ඉතුරු වෙන්වේ හොඳ ටිකද? නරක ටිකද? පෙරහන්කඩ ඉතුරු වෙන්වේ නරක ටික. ඒ වගේ තමයි පින්වතුනි කාමච්ඡන්දාදී පංච නීවරණ ධර්මයක් තමයි මේ පෙරහන්කඩයට උපමා කළේ. කාමච්ඡන්දය, ව්‍යාපාද, ටීනමිද්ධ, උද්ධච්ච-කුක්කුච්ච, විවිකිව්චා කියන මේ පංචනීවරණ ධර්ම. මොනවද

මේ පංචනිවරණ ධර්ම කියන්නේ? 'පංච' කියන්න (5) 'නී' කියන්නේ නිවන, 'වරණ' කියන්නේ ආවරණය කරල දානවා. නිවන් ආවරණය කරන ධර්ම තමයි පංච නිවරණ ධර්ම. ඒ නිසා බුදුහාමුදුරුවෝ මේ කරපෙරහනට උපමා කළේ, මෙන්න මේ පංචනිවරණ ධර්ම. ඒ නිසා කරපෙරහනත් අරගෙන පැත්තකින් තියන්න. ඒ කියන්නේ පංච නිවරණ ධර්මයන් දුරු කරන්න, ඒවා දුරු කරල, නැවතත් මේ තුඹස හාරන්න.

මේ කය පිළිබඳව විදර්ශනා ප්‍රඥාවෙන්, විර්යෙන් යුක්තව ඔබ දකින්න. ඒ දකිද්දී ඔබට හමුවෙයි මොකෙක්ද? ඉබ්බෙක්. පාරේ ගමන් කරද්දී අපට ඉබ්බෙක් එහෙම හම්බවුනොත් ඉබ්බා මොකද කරන්නේ? උගේ අත් දෙකයි කකුල් දෙකයි ඔලුවයි ඉක්මනට කටුව ඇතුළට ගන්නවා. ආයෙ ඔහුට ආරක්ෂිත බවක් දැනෙනකම් ඔය අංග පහ එලියට දාන්නේ නැහැ. එලියට ඇදලා ගන්නත් බැහැ ඒ තරම් තදින් ඔහු ඒ අංග පහ තමන්ට ලං කරගන්නවා. ඇදලා ගන්නවා. දැන් අර කතාවකුත් තියෙන්නේ, එක්තරා සත්තු මරපු උපාසකයෙක් සිල් අරගෙන, ගෙදරට යන වෙලාවේ මං සන්ධියක කොල්ලෝ ටිකක් ඉබ්බෙක් පුවිවනවාලු. ඉබ්බාගේ පුවිවන්නේ මේ කොල්ලෝ කටුව පැත්ත. ඉබ්බාගේ පුවිවන්න ඕන කොයි පැත්තද? කටුව පැත්ත නෙමෙයි අනිත් පැත්තයි. ඉතින් කිව්වලු

“ඉබ්බන්නේ පුවිවන්නේ අනික්පිට
අපට මොකද අපි දසසිල් උපාසක”

කියලා. ඉතින් කොච්චර උනත් අර පුරුද්ද ඉස්මතු වනවා, සිල්ගත්තත් පුරුද්ද යටපත් වෙන්නේ නෑ. ඕවා තමයි ආශ්‍රව ධර්ම කියලා කියන්නේ. ඉතින් මේ ඉබ්බට උපමා කළේ පිංවතුනි, රූප වේදනා සංඥා සංඛාර විඤ්ඤාණ කියන පංචස්කන්ධය උපාදාන වශයෙන් ගත්තම ඇති කරගන්නා වූ පංච උපාදානස්කන්ධයයි. අත් දෙකයි කකුල් දෙකයි ඔලුවයි අංග 5යි, කටුව ඇතුලට දාගත්තට පස්සෙ ආයෙ කිසිම කෙනෙකුට හොල්ලන්න ගලවන්න පුළුවන් කමක් නෑ. ඒ වගේ තමයි අපිත් අපේ මේ රූප වේදනා සංඥා සංඛාර විඤ්ඤාණ කියන පංච ස්කන්ධය දැඩිව තණ්හා, මාන, ආත්ම දෘෂ්ටි වශයෙන් අල්ලගෙන ඉන්න නිසා, අපිට කවදාවත් මේ සංසාර ගමනෙන් තාමත් නිදහස් වෙන්න බැරි වෙලා තියෙනවා. බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා පංචස්කන්ධය නෙමෙයි දුකයි කියන්නේ. බුදුහාමුදුරුවෝ කොතනකවත් දේශනා කරලා තියෙනවද පංචස්කන්ධය දුකයි කියලා?

“සංඛිත්තේන පඤ්චඋපාදානස්කන්ධා දුක්ඛා”. මේ පංචස්කන්ධ තණ්හා මාන දිට්ඨි වශයෙන් ගත්තහම තමයි එහි දුක හට හටගන්නේ. ඒ නිසා මේ පඤ්චඋපාදානස්කන්දය දුරු කරන්න කියලා කියන්නේ.

ඊළඟට හම්බුනා මස් කපන කැත්තක් හා මස් ලොඹුවක්, දැන් අපි මස් ටිකක් ගෙනලේල මස් කපන කොට උඩ තියලා කැත්තකින් කපනවා කපන්න කපන්න මොකද වෙන්නෙ මස් කපන කැත්ත මොට වෙනවාද? මුවහත් වෙනවාද? ඒකත් අර මස් එක්කම

වැදිලි වැදිලි මොටවෙලා ගෙවිලා යනවා. මස් කපන කොටයක් කෙටිලා කෙටිලා ටික ටික විනාශ වෙලා යනවා. දැන් කොච්චර මස් කැපුවත් මස් කැත්තට මස් රස දැනෙනවා ද? මස් කපන කොටයකට මස් රස දැනෙනවා? අන්න ඒවගේ තමයි පිංචතුනේ පංචකාම ගුණයන්, අපි ඇස පිනවනවා, අපි කන පිනවනවා, අපි නාසය පිනවනවා, අපි දිව පිනවනවා, අපි කය ශරීරය කියන මේ පංචේන්ද්‍රියන් පිනවනවා. අපි උදේ ඉඳන් රෑ වෙනකම් කරන්නේ පංචේන්ද්‍ර ධර්මයන් පිනවන එකනේ. මේ ජීවිතේ මේ දක්වා ආපු ගමනේ වැඩිපුර කාලයක් අප යොමු කරලා තියෙන්නේ පිංචතුනේ, පංචේන්ද්‍රියන් පිනවන්න.

බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා මධුපිණ්ඩික සූත්‍රයේදී, “චක්ඛුංච පටිච්ච රූපේච උප්පජ්ජති චක්ඛු විඤ්ඤාණං” ඇසත් රූපයත් ඇති තැන ඇති වෙනවා මොකක්ද චක්ඛු විඤ්ඤාණය. “තින්නං සංගති එස්සෝ” ඒ තුනේ එකතුවන තැන ස්පර්ශය ඇතිවෙනවා. “එස්ස පච්චයා වේදනා” අන්න ඒ ස්පර්ශය නිසා වේදනාව හටගන්නවා. “වේදනා පච්චයා තණ්හා” වේදනාව නිසා තණ්හාව හට ගන්නවා. “තණ්හා පච්චයා උපාදානං” අපි ඊට පස්සෙ අල්ල ගන්නවා. “උපාදාන පච්චයා භව, භව පච්චයා ජාති ජරා ව්‍යාධි මරණ සෝක පරිදේව දුක්ඛ දෝමනස්ස උපායාසා” කියලා මේ විදිහට පටිච්චසමුප්පාද ධර්මය තුළින් අපට මේක දකින්න පුළුවන්කම තියෙනවා. ඒ නිසා පින්වතුනි බුදුහාමුදුරුවෝ මස් කපන කැත්තටයි, මස් කපන කොටයකටයි උපමා කළේ මෙන්න මේ පංචකාම

ගුණය. ඒ නිසා අපි මේ පංචකාම ගුණයන් පින්වීමේ ආශාව අත හරින්න කියල බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා.

ඊළඟට හමු වුණා මස් වැදැල්ලක්, මස් වැදැල්ල ගෙනල්ලා පින්වන්නි මෙතන තිබුනොත් මෙතන ඇලෙනවා තියන තියන තැන ඇලෙනවා. “තනු තනුහි නන්දිනී”. ඒ ඒ තැන ඇලෙනවා. අපි මස් වැදැල්ල අරගෙන රත් වෙච්ච තැටියක තිබ්බොත්, ඒ තැටියේ ඇලෙනවා, පිච්චි පිච්චි පිච්චි පිච්චි ඒ තැටියේම ඇලෙනවා. අවසානයේ මස් වැදැල්ල විනාශ වෙලා යනවා. ඒ විදිහට තමයි පින්වතුනි අපිත් නන්දිරාගයෙන් ඇලිලා. නන්දිරාගය කිව්වේ මොකක්ද තෘෂ්ණාව තණ්හාව. මේ මස් වැදැල්ලට උපමා කළේ මොකක්ද තණ්හාව. තණ්හාවත් දුරු කරන්න කියල බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා.

අන්න ඒ තෘෂ්ණාවත් දුරු කරාට පස්සේ හම්බ වෙනවා නාගයෙක්. නාග කියන වචනේ ධර්මය පැහැදිලි කරනවා රහතන් වහන්සේ නමකට. ඒ රහතන් වහන්සේට වන්දනා කරන්න. ඒ අරහත්වය ලබන්න. ඒ නාගයාගේ ධනය ලබන කිවුවේ, ඒ අරහත් ඵලයේ ලාභය ඔබ ලබන්න කියන එක තමයි බුදු හාමුදුරුවෝ දේශනා කළේ. එහෙනම් මේ දේවතාවා කුමාර කාශ්‍යප හාමුදුරුවන්ට, සකස් කරගෙන ඇවිල්ලා දේශනා කරපු ප්‍රශ්න මාලාව මේකයි.

එහෙම නම් ඔබත් අපත් මේ වෙහෙසෙන්නේ මේ සසරේ ගමන කෙළවර කරන්නට. මේ සසර දුකයි කියන බව යම් පමණකින් හෝ අවබෝධ කරගත්

නිසා, පෙනෙන නිසා, ඒ පිළිබඳ වැටහීමක් ඇතිකර ගත්ත නිසා, ඒ සසර ගමන කෙළවර කරන්නට ඔබ අප මේ වෙහෙසෙන්නේ. එහෙනම් ඒ ඔබ අප වෙහෙසෙන, ඔබ අප බලාපොරොත්තුවෙන ඒ නිවන් මගට යන මාර්ගය තමයි බුදු භාමුදුරුවෝ මේ තුළින් පැහැදිලි කළේ. ඒ නිසා අපි මුලින්ම නිවන් මග තුළ ගමන් කරන්නා වූ කෙනෙක් වෙන්න ඕනෑ. ඒක තමයි අර සේඛ භික්ෂුවගෙන් පැහැදිලි කළේ. එහෙනම් මේ සේඛත්වයට පත් වුණු අපි, මුලින්ම ඇති කරගන්න ඕන මොකක්ද? ආර්යය ප්‍රඥාව ඇති කරගන්නට ඕනෑ. ප්‍රඥාව තුළින් තමයි මේ ධර්මය දකින්නට පුළුවන්කම තියෙන්නේ.

“පඤ්ඤාවන්තස්සායං ධම්මෝ නායං ධම්මෝ දුක්ඛඤ්ඤස්ස” මගේ මේ ධර්මය දකින්න පුළුවන්කම තියෙන්නේ ප්‍රඥාවන්තයන්ට පමණයි. එහෙනම් ඒ තලාගත ධර්මය දකින්න නම් අපි ආර්යය ප්‍රඥාව ඇති කරගන්නට ඕනෑ. එය ආර්යය ප්‍රඥාව විතරක් මදි, ඔබ තුළ වීර්යය ඇති කරගන්නට ඕනෑ. දැන් බොහෝ අම්මලා තුළ වීර්යය නෑ, මම දැක්කා බණ කියන්න ආපු වෙලේ ඉදන් සමහර අම්මලා නිදි. ඇයි ඒ? වීර්යය නෑ. අර අපි කියපු නීවරණ ධර්මයන් ටීනමිද්ධය වගේ ඒවා යටපත් වෙලා නෑ. ඒ නිසා අප තුළ වීර්යය නැති නිසා, අපිට මේ ආර්යය මාර්ගයේ ගමන් කරන්නට බැහැ.

ඒ නිසා අපි වීර්යය ඇති කරගන්න ඕනේ, වීර්යය ඇති කරගත මොකක්ද මුලින්ම දුරු කරන්නට ඕන. අවිද්‍යාව දුරු කරන්නට ඕනේ. අවිද්‍යාව දුරු කරලා, ක්‍රෝධය දුරු කරන්නට ඕනේ. ක්‍රෝධය දුරු කරලා,

විවිකිවිඡාව දුරු කරන්නට ඕන, විවිකිවිඡාව දුරු කරලා, පංච නිවරණ ධර්මයන් දුරු කරන්නට ඕනෑ පංච නිවරණ ධර්මයන් දුරු කරල පංච උපාදානස්කන්ධය දුරු කරන්නට ඕනේ පංච උපාදානස්කන්ධය දුරු කරලා මේ පංච කාම ගුණයන් කෙරෙහි ඇති කැමැත්ත ආශාව දුරු කරන්නට ඕනේ.

ඒ තුළින් තෘෂ්ණාවත් දුරු කරලා, ලබන්නා වූ අරහත් ඵලය පිලිබදවයි, බුදුහාමුදුරුවෝ මේ වම්මික සූත්‍ර දේශනාවේදී පැහැදිලි කරන්නට යෙදුනේ.

එහෙනම් ඔබ සෑම දෙනාටම ඔබ ගමන් කළ යුතු මාර්ගය බුදු හාමුදුරුවෝ පසක් කරල දීල තියෙනවා. ඔබ සෑම දෙනාටම ඒ උතුම් වූ බුදු මග යමින් ඒ උතුම් වූ නිවන සාක්ෂාත් කර ගැනීමට මේ උතුම් ධර්ම ශ්‍රවණය හේතු වේවා !

සාදු! සාදු! සාදු!

දෙවියන්ට පින් දීම...

ධර්ම පරිශ්කාරක පූජා කිරීම...

12.12.2017

බෝ මළුව පන්සල
මහා විහාරය
අනුරාධපුරය.